

багаторічні трави → пшениця озима + післяжнивні посіви сидеральних культур → картопля), та чотирипільні сівозміни, з насиченням картоплі 25% (сидеральний пар → картопля → жито → ярі зернові).

УДК 631.53.048: 633.12

ПРОДУКТИВНІСТЬ ГРЕЧКИ, ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМ ВИСІВУ

ДМИТРИШАК М.Я., к. с.-г. н., доцент

ЧЕРНЯВСЬКИЙ В.О., ГЛАДИШ А.В. студенти

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Серед круп'яних культур України провідне місце займає гречка. Для задоволення населення гречаною крупою за фізіологічними нормами (7,5 кг/рік на людину) потрібно виробляти щорічно 650 тис. т зерна. Таку кількість можуть забезпечити посіви площею 325 тис. га з урожайністю 20 ц/га. Нажаль, середня врожайність гречки (7,5-11,0 ц/га) значно нижча. Впровадження у виробництво нових сортів передбачає оптимізацію умов і факторів продукційного процесу, які відповідають біології сорту, серед яких і оптимальні норми висіву.

Досліди з вивчення норм висіву насіння гречки сорту Анталія проводились на сірих лісових грантах з вмістом гумусу 1,5 % в умовах Північного Лісостепу України. Культуру висівали широкорядно (45 см) з нормами висіву 1,5, 2,5, 3,5 млн./га схожого насіння на фоні $N_{45}P_{45}K_{45}$, внесених під передпосівну культивуацію.

Для формування високих урожаїв якісної продукції важливо своєчасно отримати та зберегти дружні та повноцінні сходи оптимальної густоти. Норма висіву насіння, що забезпечила високе збереження рослин на час збирання (90%) становила 2,5 млн./га. За норм висіву 1,5 і 3,5 млн./га виживання рослин була гіршим, відповідно – 87 і 85%.

Врожай гречки в значній мірі визначається продуктивністю роботи фотосинтезуючого апарату. Тому площа листя повинна швидше досягати оптимального розміру і якомога довше залишалась в такому стані. Найбільшу площу листя рослини формували у фазі плодоутворення при нормі висіву 2,5 млн./га схожих насінин – 26, 2 тис./га m^2 , яка поступово знижувалася до 24,4 тис./га m^2 у фазі дозрівання. На посівах з нормами висіву 1,5 і 3,5 млн./га ці показники були відповідно 25,0-22,3 і 26,1-21,6 тис. m^2 на один га. За норми висіву 2,5 млн./ га на рослині формувалось більше зерен – 80,0 шт. проти 75,0 і 68,0 при висіванні 1,5 і 3,5 млн./га схожих насінин.

Інтегрованим показником оцінки технології вирощування сільськогосподарських культур є їх урожайність. В наших дослідях рослини гречки сорту Анталія, залежно від норм висіву (1,5; 2,5 та 3,5 млн./га),

формували врожайність, в середньому за 2 роки досліджень, відповідно - 1,96; 2,36 та 2,03 т/га.

Таким чином, оптимальною нормою висіву гречки сорту Анталія, яка забезпечує максимальну зернову продуктивність (2,36 т/га) за широкорядного (45 см) способу сівби, в умовах північного Лісостепу України є 2,5 млн./га схожих насінин.